

det Dansk, som de faa lært, faa de ved at lære Bibelhistorien og Lærebogen uden ad, saa at de kunne blive konfirmerede. Det er den danske Undervisning, som de have, og det var særlig den Undervisning, der blev saa stærk kritiseret. Da man saa sagde deroppe, at vi vilde have udelukkende færøisk Undervisning for Børnene i de første Skoleaar, og derefter dansk, blev det af dem, der havde med Skolevæsenet at gøre, udlagt til: Der ser man, de Folk ville slet ikke have Dansk; Færøisk skal være et og alt, de ville ikke have noget med Dansk at gøre. Det var saa fuldstændig ukorrekt, som tænkes kan.

Det gjaldt da om at faa Reformen i Lærerskolen, for at Bygdeskolerne kunde blive gode, men heller ikke i Lærerskolen, altsaa i den Skole, hvor den færøiske Ungdom søger hen, nu baade Mænd og Kvinder, for at uddanne sig som Lærere for færøiske Børn, bliver der talt et eneste Ord Færøisk eller undervist i et eneste Ord Færøisk, ej heller undervist det allermindste i Færingernes Historie eller Fæernes Geografi eller overhovedet noget, der har færøisk Værd. Jeg paa- staar, at det er en unaturlig Uddannelse af færøiske Skolelærere, saa unaturlig, at det er umuligt andet, end at det maa hævne sig. Og det hævner sig! Det se vi det bedste Bevis paa i det, der er fremdraget af den ærede Ordfører i Dag. Der er med den største Beredvillighed fra Bevillingsmyndighedernes Side gennem Aaringer bevilget mange Penge til det færøiske Skolevæsen. Der er ved Statens Bistand rejst en hel Del Skolebygninger deroppe, men man har efter min Mening brugt meget lidt Kritik ved de Bevillinger, der ere vedtagne herved til Færingernes Skolevæsen. Hvis man havde den rigtige Forstaaelse af, hvorledes Skolevæsenet har været drevet deroppe, tror jeg, at man ikke saa enstemmig, som sket er, havde vedtaget disse Bevillinger.

Nu er der jo det at bemærke, at de, som særlig fra Færingernes Side have haft med de Sager at gøre, have ment, at al Ting var i den skønneste Orden, ment, at vort Skolevæsen var paa Højde med, hvad der kunde forlanges. I hvert Fald har man stadig deroppe set Udtalelser i den Retning. Naar man rejste Anker imod det færøiske Skolevæsen og kritiserede det, har man stadig hørt Udtalelser om, at det stod paa et saa højt Trin, at der ikke paa nogen Maade maatte ventes mere. Den Tale har altid forekommet mig meget umotiveret. Den, der har haft mest Ind-

flydelse paa det færøiske Skolevæsen, har været Førstelæreren ved Thorshavns Realskole — deroppe hedder han naturligvis Overlærer —, der tillige har været Førstelærer ved Lærerseminariet. Og naar nu denne Mand havde saa stor Myndighed, at han baade var Førstelærer ved Realskolen, Førstelærer ved Lærerskolen, havde det mægtigste Ord i Skolekommissionen for Thorshavns Skoles Vedkommende, og selv havde været Inspektør for Skolerne omkring i Bygderne, er det ganske naturligt og en given Ting, at lige overfor Angreb paa eller Kritik af det færøiske Skolevæsen var han den Mand, som særlig maatte forsvare Forholdene, og han kunde saa godt forsvare dem, idet han var nok saa enevældig. Lagtinget har ganske vist en Del at sige, men ogsaa kun en Del, fordi Lagtingsloven er alt andet end demokratisk. Den Gang det færøiske Lagting blev genoprettet, havde man ventet, at nu skulde Færingerne en Gang igen faa indført deres gamle Folkestyre, men tværtimod blev det et maaske endnu stærkere Embedsstyre, der blev stadfæstet. Selv om Skolesagerne kom til Lagtinget, vare derfor de Sympatier, der holdt sammen med denne Førstelærer ved Realskolen, stærke nok til, at de enkelte Stemmer, der rejste sig i Lagtinget fra Folkets Repræsentanter, ikke formaade noget. Der ved er, som sagt, alt vedblevet at gaa i den samme gamle Skure.

Man kan ikke bestemt sige: Der og der ligger Ansvar for, at Skoleforholdene ere saa daarlige, som de ere. Man kan ikke sige, at Ansvar ligger herved, for her er man i det væsentlige ukendt med Forholdene deroppe, man kan ikke sige, at det ligger særlig hos det færøiske Lagting eller hos den færøiske Skoledirektion eller Skolekommission eller hos den enkelte Lærer, jeg har omtalt. Ansvar ligger paa saa mange Punkter. Men eftersom det har vist sig, at Reformen meget vanskeligt lade sig gennemføre ved, at man fremsætter Paatale hjemme paa Fæerne, vil jeg tillade mig her at gøre nogle Bemærkninger. Jeg vil særlig henstille til den højtærede Kultusminister, at man herfra vil gribe Sagen an for at faa gennemført de paatænkte Reformen. Hvis der fra Kultusministeriets Side sker Henvendelse til det færøiske Lagting, er det ganske naturligt, at Lagtinget paa helt anden Maade, end hidtil er sket, maatte beskæftige sig med det færøiske Skolevæsen i Almindelighed. Det vil betyde noget andet, end hvis der fremkom Forslag fra For-